PROPERTY OF ACKU

ارشاد نبوی (ﷺ)

آموختن علم بر هر مرد وزن مسلمان فرض است.

(رواه مسلم)

اراده

د افغان نشراتی مرکز خپرونه

فرمان الله ﷻ

بخوان وپروردگار تو بزرگوارتر است آنکه علم آموخت به وسیله قلم.

(العلق - آیات ۳-٤)

سال دوم شمارهٔ سی وششم شماره مسلسل ٦٠ جمعه ۲۸ سرطان ۱۳۸۱ هـ ش (۹) جمادالاول ۱٤۲۳ هـ ق ۱۹ جولای ۲۰۰۲ میلادی

دافغانستان دانتقالی اداری دکابینی په پریکړه کی:

ټول غیرمسوول وسلوال گروپونه غیرقانونی اعلان شول

له دغه رازټولوډلو څخه به وسلی واخستل شی، اوله دفاع وزارت سره به مدغم شی

په دی کی جمعیت اسلامی، وحدت گوند، حرکت اسلامی، جنبش ملی گروپونه شامل دی

یوځانگړی ټاکل شوی کمیسیون به دغه پروسه تعقیبوی

کابل دچنگاښ ۲٦: په هیواد کی ټول وسلوال گروپونه غیر قانونی اعلان شول، دغه پریکړه داسلامی انتقالی اداری په فوق العاده غونډه کی وشوه کابینی پریکړه وکړه چی ټول وسلوال گروپونه به بی وسلی کړی اوپه دفاع وزارت کی به مدغم شی.

دانتقالی اداری ویاند سید فضل اکبر داسوشیتید پرس خبری آژانس ته ویلی چی دکابینی پریکړه ډیره مهمه ده اولدی امله یو ځانگړی کمیسیون جوړ شوی چی دغه پروسه تعقیب اوعملی کړی.

دیوبل خبرله مخی دکابل ټلویزیون دکابینی دپریکړی په اړه اعلان وکړ چی په دغو گروپونو کی جمعیت اسلامی داستاد ربانی په مشری، وحدت گوند دعبدالکریم خلیلی په مشری ، حرکت اسلامی دسید حسین انوری په مشری اوهمدارازپه شمال کی دوه رقیب ځواکونه دجنرال دوستم اواستاد عطا وسلوال گروپونه شامل دی.

معاون وزیر دفاع امریکا :

جنگ ما درافغانستان طویل خواهدبود

هنوز نیمی از قوای طالبان والقاعده سالم اند

عملیات ما تازمانیکه به آن نیازباشد ادامه خواهد یافت، جنگ سرد برضد شوروی نیز چند دهه ادامه داشت

واشنگتن: امریکا اعلان کرد که عملیات نیرو های انکشور درافغانستان شاید سالها را دربرگیرد زیرا درحدود نیمی از قوای طالبان والقاعده هنوز سالم اند.

پاول ولفو یتز معاون وزیر دفاع امریکا درسخنرانی ایکه برای قوای امریکا دربگرام داشت ،از انجام موفقانه ماموریت آنها تقدیر کرده گفت: امکان دارد درحدود ٥٠ درصد رهبران طالبان والقاعده تاکنون دستگیر شده باشند اما یافتن بقیه آنان دشوار بوده است اوافزود که عملیات جنگی امریکا درافغانستان تازمانی ادامه خواهد یافت که به آن نیاز باشد ، همانگونه که جنگ سرد برضد شوروی سابق چندین دهه دوام کرد . همچنان آقای ولفو یتز طی یک کنفرانس خبری درکابل گفت که ما درشرایط دشوار ودرحالت جنگ قرار داریم، هنوز هم تروریستها وجود دارند که باید سرکوب شوند.

وی درمورد بمباردمان دهراود گفت که ما همیشه از قتل افراد بیگناه متاسف بوده ایم اماشواهد نشان می دهد که در حادثه ارزگان هم افراد بیگناه قربانی شده اند.

اوافزود که تحقیقات درزمینه ادامه داشته و ما از هیچگونه تعاونی برای قربانیان دریغ نخواهیم کرد.

داکتر عبدالله وزیر خارجه ادارهٔ انتقالی نیز طی این کنفرانس خبری از جریان تحقیقات قضیهٔ دهراود سخن گفت: اوافزود که اکثر صحبت‌های ما با هیأت امریکا بی روی امنیت ملی می چرخید.

د افغانستان دجنوب لویدیزو شپږو ولایتونو دوالیانو له خوا :

مستقل پوځ جوړیږی

کندهار (AP): دجنوب لویدیزو ولایتونو والیانو پتیلی چی یو مستقل پوځ جوړکړی چی د طالبانو اوالقاعدی پرخلاف عملیات ترسره کړی.

دوی ویلی چی : دغه پوځ به له مرکزی حکومت څخه خپلواک اوبیل وی، دکندهار والی گل آغا شیرزوی د اسوشیتید پرس خبری آژانس ته وویل چی موږ له خلکو څخه غوښتی دی چی دطالبانو او القاعدی پرخلاف پر بهرنیو ځواکونو زیاته تکیه ونکړی.

شیرزوی زیاته کړه چی په نوی شورا او پوځ کی دکندهار ، هلمند، ارزگان ،زابل ، نیمروز او فراه والیان شامل دی ،دکندهار والی وویل چی دی به په راتلونکی اونی کی په واشنگټن کی دامریکا له ولسمشر جورج بوش (٦مخ)

دشهید عبدالقدیر دشهادت له امله دپیښور په سپین جومات کی:

په زرگونو افغانانو دفاتحی په مراسمو کی گډون وکړ

دترور ددغی پېښی له امله ۱٦ تنه نیول شوی

پیښور–دچنگاښ ۲٤: په زرگونو افغانانو دافغانستان دانتقالی دولت دمشر دمرستیال اروانباد حاجی عبدالقدیر په فاتحه کی په گډون سره دده له پاره دبښنی دعاگانی وکړی او دهغه دقاتلینو دنیولو اودسیسی دافشا کولو غوښتنه یی وکړه.

دارادی خبریال لیکی: دفاتحی دغه مراسم چی دشهید حاجی عبدالقدیر دکورنی اوپه پیښورکی د افغانستان دقونسلگری له خوا اعلان شوی و دپیښور دتاون په سپین جومات کی یی دسهار له نه تر دولس نیمو بجوپوری دوام درلود په پرله پسی توگه په گڼ شمیر کی افغانان ،جهادی مشران، مهاجرین دپاکستان د صوبه سرحد سیاسی مشران را تلل اوپه دی توگه یی دخپلی خواشینی مراتب څرگندول. په دی مراسمو کی گڼ شمیر مشرانو دحاجی عبدالقدیر دشخصیت اوکارنامو په هکله خبری وکړی دهغه مرگ ئی دافغانستان لپاره په دی نازکو حالاتو کی یوه ستره ضایعه وبلله، په دی لړ کی د شهید حاجی عبدالقدیر مشرورور حاجی دین محمد په فاتحی کی دگډون کوونکو اوټولو افغانانو نه دمننی په ترڅ کی وویل: شهید حاجی عبدالقدیر دسولی له لپاره کار کاوه اودهمدی لاری قربانی شو، موږ دهغه دکورنی په حیث هیوادوالو ته ډاډ ورکوو چی په هیواد کی به داسلام په رڼا کی دسولی دټینگیدو له پاره له هیڅ رازسرښندنو نه ډډه ونکړو.

زموږ خبریال زیاتوی :د شهید حاجی قدیر دقتل دقضی دڅیړنی هیأت اعلان کړی چی تراوسه یی ۱٦ تنه نیولی خو دجرم دثبوت کوم سندیی تری نه دی ترلاسه کړی

از سوی رهبران حزب دموکرات ؛

انتقاد ازپالیسی خارجی امریکا درافغانستان

عملیات جنگی درافغانستان یک اشتباه است

چرا اسامه بن لادن وشبکه القاعده تا هنوز درافغانستان باقی مانده اند

واشنگتن: رهبران حزب دموکرات از پالیسی خارجی امریکا درافغانستان انتقاد وسوالات جدی یی را در رابطه مطرح کرده اند. این حزب جنگ امریکا درافغانستان را یک اشتباه خوانده است.

جانف« کری » یکتن از ماموران ارشد سابق وعضومهم حزب دموکرات که برای ریاست جمهوری آینده امریکا نیز کاندید است، گفت که چرا اسامه بن لادن وشبکه القاعده تا هنوز درافغانستان باقی مانده اند.

کری درگفتگویی باتلویزیون NBC پرسید که آیا امریکا برای ثبات درافغانستان تلاش کافی می کند تا امریکا را از خطر حملات احتمالی محافظت کند یا خیر!

وی جنگ توره بوره را عملیات ناکام نظامی خوانده وعملیات جنگی« اناکندا » درجنوب افغانستان را طوری ارزیابی کرد که گویا طی آن قوای امریکا وظیفهٔ خود را بصورت درست آن اجرا نکرده است، مبصران سیاسی می گویند: دموکرات ها که بعد از حوادث ۱۱ سپتمبر باحکومت بش همکاری داشتند اکنون درسیاست شان تغییراتی را وارد کرده اند.

اراده
دتاسیس کال: ۱۳۷۹ هـ ش
او نیزه خپلواکه تحلیلی خپرونه
دامتیاز خاوند: افغان نشراتی مرکز
مؤسس: سید داؤد
مسوول مدیر: عتیق الله پژواک
معاون: میاگل آروال
مسوول سکرتر: ظهور «افغان»
پست بکس «۹۰۹» یو نیورستی تاون، پیښور
تیلفون: (۸۵٤۱٤۵)، فکس: ۸٤۱۷۸۵
E-Mail: amrc@brain.net.pk

دلوی اوښښونکی خدای په نامه

سرمقاله

دکاراهل ته دکار په سپارلو کی د دولت اهلیت

که دهیواد تیر ۲٤ کلن ژوند ته په یوی ځغلنده کتنی سره وگورو دهغو بی شمیره علتونو په لړکی یو هم دګډوډیو، خپلسریو اوبی نظمیو دلیل په وطن کی داهل نظام اورژیم نشتوالی دی، اهل نظام هغه ته ویل کیږی چی کار په کی دکاراهل ته وسپارل شی، داکار یعنی کاراهل کارته سپارل ددولت مسوولیت دی اوبیا کار تر سره کول دور په گوته شوی شخص مکلفیت.

له بده مرغه په همدی موده کی چی کوم رژیمونه واکمن کړای شوی ؤ هغوی دی ستراصل ته پاملرنه نه درلوده، له دوی نه چا ددفترونو پیاده گان، اجیران اوتاپیستان تروزارته ورسول، ځینو بی دخپلو تنظیمونو په گټیه له دولتی اداراو اووزارتونو ځخه مستعمری جوړی کړی، یو شمیر په کی داسی هم وو چی که غړی یی په (وواو بو) خبرنه وو او یا که له سواد نه بی برخی هم وه دهر ځه واکمن ئی بلل، متأسفانه چی همدا اوس هم ددغه ناکام بهیر ریښی شته اوعمل پری روان دی.

دبن د ترون له مخی افغانانو دعلم اوپوهی له پلوه دیو پراخ بنسته سیاسی اواجتماعی رژیم انتظار درلود، په هره پلمه اوبهانه چی ؤ داکارونشو اومؤقته دوره هماغسی «لوټه په ابو کی په کینبودلو» سره تیره شوه داضطراری لوئی جرگی په جوړیدو خو زموږ ټولو داانکل ووچی که خدای کول نور به داهل او منتخب رژیم خاوندان شو، که ځه هم دارژیم هم دمصلحت اوسازش پر بنسټ را منځ ته شو.

اوس چی کله کله ښاغلی کرزی صاحب دیوه تخنیکی اومسلکی رژیم دجوړیدو اوپیاوړی کولو خبری کوی، دافغانانو زړه پردی ښه شی چی گواکی کیدای شی دهیواد والو په اړوندو ستونزو کی به دبری لاره وموندل شی، سمه ده چی کار اهل ته سپارل یو امانت دی او امانت اهل ته سپارل دلوی خدای «ج» امردی، که داکاروشی موږ دقران عظیم الشان دارشاد له مخی باوری یو چی موږ به دبری پر لور پر مخ روان شو.

کار، اهل کارته سپارل په دی معنی نه دی چی زموږ گڼ شمیر هیواد وال چی اوس دنړی په بیلا بیلو برخو کی مهاجر دی یواځی هغوی دکاراهل دی، ټول دولتی امتیازات دی همدوی ته ورکړشی، پخپل هیواد کی هم ډیر دکاراهل کسان لرو که له چاسره دافکر وی چی دکار اهل یا تکنوکرات په اروپا اوامریکا کی دماستری اودکتورا اخستونکی ته وائی اویاهم هغه مهاجر افغان ته وائی چی دناوړه شرایطو له امله یی بهرته هجرت کړی، مهمی دندی ئی پری اینبی هغه باید بیرته ورکړل شی. دغه راز هغه هیوادوال هم داحق نلری چی په هیواد کی پر پاتی کیدلو سره ځان دهر کاراهل کاروبولی اوهر ځه دځان له پاره وغواړی.

زموږ په فکر ټولو افغانانو ته دانصاف له مخی داپه کاردی چی پخپل منځ کی وړ اولایق وگړی و پیژنو له هر راز سیاسی ډلو ډلبازیو، ژبنیو، سیمه ییزو اومذهبی تمایلاتو پرته له خپل ځان نه پورته پوه اوعالم افغان ته د «کار داهل په مقام» قایل شو. له بی ځایه سرزوریو (۷مخ)

درحاشیه سفر معاون وزارت دفاع امریکا به افغانستان:

مبصر: صلاح الدین

فرصت را باید مغتنم شمرد

سفر آقای پاول ولفوو تیز معاون وزیر دفاع امریکا به افغانستان و اظهارات وی مبنی براینکه امکان دارد عملیات نیرو های نظامی امریکا درافغانستان سالهای متمادی ادامه یابد وطوالت جنگ سرد با اتحاد شوروی راخواهد یافت. (وی خطاب به رزمنده گان کشورش درمیدان هوایی بگرام اخطار کرد که دستگیری وسرکوبی پنجاه درصد از نیرو های طالبان وسازمان القاعده به رهبری اسامه بن لادن که فراری شده اند دشوار خواهد بود وعملیات نظامی تا آنگاهی که ضرورت باشد ادامه می یابد.) یکبار دیگر واضح می سازد که ایالات متحده امریکا اینبار افغانستان را «تنها» نخواهد گذاشت واز حکومت آقای کرزی باهمه امکانات دست داشته حمایت همه جانبه می نماید.

این اظهارات همزمان بااعلام ظهور کسر عمیقی دربودجه ایالات متحده امریکا وبرابری ارزش پول آن کشور با پول رایج وسراسری اروپا «ایرو» عنوان میشود که طی آن گزارش شده که ایالات متحده مبلغ هنگفت (سی ملیارد دالر) را تااکنون صرف عملیات نظامی اش بخاطر انتقام گیری از وقایع ۱۱ سپتمبر نموده است ودر نظر است این کسر باازدیاد مالیات بر اتباع امریکا ترمیم شود.

ناظرین سیاسی، نظامی را عقیده براین است که گسترش وسیع تدارکات نظامی برای ادامه جنگ وحضور امریکا درمنطقه درپیمانه یی که تقریباً درتمامی کشور های منطقه وهم مرز با افغانستان به استثنای کشور های ایران وچین به احداث پایگاه ها ویا حداقل دراختیار گرفتن میدانهای هوایی برای عملیات نظامی نایل آمده است، شاید تنها این نکته را بازگو نکند که امریکا در نظر ندارد که در کوتاه مدت دست از جنگ با سازمان چند هزارتنی القاعده بردارد، بلکه حقیقت روشنتر وآرزوی بزرگتر امریکا درقبال جنگ با تروریزم را نیز نهفته دارد که همانا دست یابی ودسترسی به منابع زیر زمینی وطبیعی منطقه را تشکیل میدهد.

بادر نظر داشت این واقعیت که چاه های نفت وگاز حوزه خلیج ته کشیده وحضور نظامی امریکا درآن منطقه به اصطلاح ما «آفتابه خرچ لیم» است، امریکارا مجبور ساخته است تا بخاطر متحرک نگهداشتن ماشین های اقتصادی، سیاسی واجتماعی خودش حوزه دیگری دراین کره خاکی سراغ دیده وبه بهره برداری بنشیند. آسیای مرکزی بخصوص مناطق واقع در شمال وجنوب آمو دریا، که اتحاد شوروی وقت آنها را برای روز مبادا یش درنظر داشت ورایگان ازدست داد، ازجمله مناطقی نشاندهی شده که اقلاً برای یکی دو قرن دیگرنیازهای جهانی بخصوص ایالات متحده امریکا را ازناحیه مواد نفتی نه تنها جواب می گوید بلکه به آسانی می تواند فرازوفرود های روتین ودهه وار اقتصادی امریکا را با همه کسرهای حقیقی آن (نه اعلام شده از سوی منابع حکومتی آنکشور) جبران نماید.

درگستره چنین اوضاع وحالات وبادرک واقعیت های موجود ازنیروی دستان کوتاه وقامت شکسته مان، عقل سلیم حکم خواهد کرد که نگذاریم همه وهمه به یغما برود، این نگذاشتن (ص۷)

دافغانستان روان حالت اودملی پوځ ضرورت

دمیا آروال لیکنه

هر هیواد خپلی خاوری دملی امنیت، ارضی تمامیت، دخپلواکی دننگی اوساتنی له پاره یو ملی وسله وال پوځ ته کلکه اړتیالری، دغه اړتیا پوره کول دهغه وطن د ټولو هستوگنو وگړو مسوولیت اومکلفیت دی. په دی معنی چی ملی وسله وال پوځ باید په ملی روحیه د ټول ملت په خوښه اومرسته ددوی له منځ نه جوړ شی. همدغه اصل دی چی دهر هیواد ددفاع وزارت د «ملی دفاع دوزارت» په نوم یادیږی.

زموږ په هیواد کی د ثور تر کرغیړنی کودتا دمخه ددفاع وزارت د «افغانستان دملی دفاع» دوزارت په نوم یادیده، ددی وزارت ټول منسوبین دافغان ولس بچیان وو، له افسر نه نیولی تربوه وروستی پوځی فرد پوری زموږ په هیواد مین افغانان وو. هر یو ددی خاوری دیوه بچی په حیث دخپلی مینی دننگی، ساتنی اوځارنی له پاره خپل دغه مکلفیت ترسره کاوه.

ده تیرو ۲٤ کلونو را په دیخوا چی زموږ په هیواد کی دمفهوم اومعنی له مخی دولت او حکومت ونړید ورسره سم ددی مظلوم ولس دبدمرغیو شیبی هم پیل شوی. زموږ دښمنانو په لومړی گام کی دملی دفاع وزارت په عمل کی دیوی ډلی یایوه رژیم ددفاع په وزارت بدل کړ چی له همدغه امله زموږ پربی وزلی ټولنی داورلبی لاتاوجنی شوی اولوخړی یی لاپورته کیږی.

وروسته بیا دښمنانو لا داهم وکړل چی په افغانستان کی بی «ددفاع» په نامه ټول پوځی چوکاټونه هم ونړول اوهمدغه لامل دی چی زموږ په هیواد کی نه ملی امن راځی نه سیمه ییز او نه هم شخصی. په نوره نړی کی که هر ځومره اړی گړی پیدا کیږی خو وسله وال ملی پوځ دساتونکی ځواک په څیر پرهغه نظارت کوی، نه پریږدی چی وطن یی دسیاسی اختلافاتو ښکار شی. موږ په دی خپلو گاونډیو هیوادونو کی گورو چی ددوی وسله وال پوځ دژوند په ټولو برخو کی ځومره اغیزمن دی.

داهم دغوروړدی چی باید وسله وال پوځ په تخنیکی لحاظ روزل شوی او دوطنپالنی پرروحیه ولاړ اوله سیاسی ډلو ځخه په بی پری توگه خپل تاریخی رسالت ترسره کړی. ترهغه چی په افغانستان کی یو رښتونی ملی او بی پری پوځ ؤ دافغانستان ملی اوبین المللی دریغ پرځای ؤ. کله چی دروسانو پر لاس زموږ دوسله وال پوځ منسوبین دیوی ډلی دسیاسی ملاتړی پوځیان شول نو لرغونی تاریخی هیواد مو له روانو پیښو سره مخ شو.

په روانو حالاتو کی چی دافغانستان دبیا راژوندی کولو هیلی تاندی شوی او اوسنی واکمنه اداره هم دملی وسله وال پوځ دبیا جوړولو هڅه کوی داډیره دخوښی خبره ده موږ دلته په ډاگه وایو چی دا پوځ باید په رښتونی توگه ملی پوځ وی، دعمل په ډگر کی ددفاع وزارت دی «دملی دفاع وزارت» وی ټولو افغانانو ته دی له هرراز توپیر پرته په کی برخه ورکړ شی، موږ نه وایو چی هر قوم دی هلته په کی یو «وزیر» ولری، داد عقل نه هم لری ده. موږ وایو چی له ټول هیواد نه دی اهل اوپه وطن مین بچیان په کی په دی روحیه راټول کړای شی چی هغوی ته افغانستان اوافغانان یو کور اودیوه کور غړی او ورونه وی.

موږ په دین اووطن مین افسران لرو، هغوی دنده لری چی په دی حساس پړاو کی دی ته تیار شی چی خپل تیر برم ژوندی کړی او وه یی ساتی. واکمن هم دنده لری چی «میم زر ماتول زما» ونکړی. ملی مسایل منحصر پرځان ونه گڼی، دلته به هر هغه ځوک امتیاز گټی چی ټولنه یی صادق وبولی اوپه عمل کی صادق وه اوسی، د ټولنی له سترگو هیڅ شی پټ نشی پاتی کیدای، اوس هغه پخوانی وخت نه دی، خلک نه کانه دی او نه هم ړانده، دوی راپسی حساب کوی، ځاری موچی موږ ځه کوو؟

نوښه به داوی چی دملی موازینو اواړتیاوو له مخی دافغانستان ملی پوځ په ملی بنه، ملی احساس، له ټولو افغانی سیمو او قومونو ځخه جوړ کړو که چیری خدای مکړه دغه ملی اداره پر سیمه ییزو اوقومی غوښتنو جوړه کړو دابه یوځل بیا راته روښانه شی چی دیوی بلی ستونزی اوربه موبل کړی وی، په زوراوانحصار کار نشی کیدای که کیدای شو ای دا ۲٤ کاله به مو دژوند په نیکمرغی کی تیر کړی وای، ددی تاریخی مودی له هری شیبی اوځپی نه باید چی پند اوعبرت واخلو.

«دلـښکـرونو ملـک تـه وایـه پـه مـرگـو مـوړشـوی کـه لاتـور کـوی جنگونـه؟»

پښتانه دخپلو نارینه بچیانو دزیږون په ورځ ډزی کوی، بیا چی بل څوک هم دهغه تازه مولود دمبارکی مراتب وړاندی کوی؛ نو هغوی هم معمولاً ټوپک له ځان سره اخلی او دنو پیدا ماشوم دکاله پرمخ کی دخپل ټوپک ججوره تشه کـړی، ډزی وکـړی... اوپدی ترتیب خـپل دوست ته دمبارکی مراتب وړاندی کړی، نه پوهیږم په پښتون قام کی به دا دود له کوم مهاله را پیل شوی وی؛ خولا تراوسه هم دا دود په خپل ځای باقی دی.

شاید پدی کی به دپښتون قام دمیړانی، توررزنی اوغیرت پیغام نغښتی وی، چی پښتانه یی دخپلو بچیانو غوږونو ته دهغوی دولادت په ورځ رسول غواړی اودا ورته ښیی، چی:

بچیـه! ته دیو باتور اومیـړنی قام بچی یی، ستا پلرونو «سکندرمقدونی» وهلی، «چنگیز یانو» ته یی دسر په کاسه کی اوبه ورکړی، «انگریز» یی زغلولی، «سره تپولو اکمنی» یی دړی وړی کړی او پدی ترتیب ددنیا تر گوټ گوټ پوری رسیدلی، دنیا یی تر پښو لاندی کړی اوبلا افتخارات یی گټلی دی!!

ستا په خاوره کی «غزنویان» تیر شوی، ستا ټاټوبی د «هوتکیانو» ټاټوبی دی اوستاهیواد د ابدالیانو دلاس نښه ده، ته دهغه چابچی یی، چی په رگ، رگ کی یی همدغی خبری ځای نیولی، چی:

«داسر به! مات شوی؛ خوټیټ شوی چا ته ندی»

ځکه خو به ته هم دهغوی په لاره درومی، ته به دمظلومانو یار، باوری، ستا سر به جگ وی اوله خپل «رب ،ج» نه پرته به بل هیچا ته نه ټیټیږی، ته به ننگیالی یی اود هغه چا په قافله کی به درومی چی:

«دکلـمی په ننـگ وتلی چی وی
هغـو سرتـیرو میړنو سره ځـه
چی دکعبی په لوری نیت کړی وی
که ځی نو داسی روهیلو سره ځه»

هو! پښتون قام دټوپک په شپیلی کی خپل تازه مولود ته همدغه پیغام لاره ؛ځکه خو دغه دود پدغو حدودو کی دافتخار وړ هم ؤ خواوس متأسفانه افغان خپل تازه مولود ته دخپلو غیرتی پلرونو سره په متباین اندازکی پیغام

که نن پر ما سبا پر تاده !!

غلام حضرت شاکر

وړاندی کوی اوهغه ته ددی تلقین کوی چی:

بچیه! ستادټوپک چاغوربه دخپل ورور په سینه تشیږی!! ستادټوپک شپیلی به دیر غلگرو اجانبو پر ځای دخپلی خاوری بچیانو ته سمه وی!! ته به ټوپک له ځانه بیلوی نه؛ خود«ننگ» په ځای کی به یی نه استعمالوی!!، ته به یه دخپلو وطنوالو دکوړیو نه «مینا رونه» جوړ کړی... اوچی په پارکال دسپریدلو خبره شی؛ نودخپلو بچوړو په ککرو هم ورخیژه!!!

هو! دننیو جاری ډزو تعبیر همدغه دی، اود تیری یوی لسیزی راهیسی مونږ دخپلو بچیانو غوږونو ته دټوپک له شپیلی نه دورور وژنی پیغام صادروو!! دهمدغه پیغام برکت(؟) دی، چی دافغان لاس دخپل افغان له گریوان نه نه خیژی !!،

افغـان دخپل افـغان وینو ته تږی دی اودخپل ورور له مرگ نه خوند اخلی!! نن دابدالی بچیان نه یوازی دنورو مظلومو پرگنو دژوند تأمین نه کوی لا چی دخپلو ورونو په ژوند هم خاوری اړوی!! نن زمونږ بچیان دخپل وطنوال اوحتی دپرون مجاهد ژوند ته دپای ټکی ږدی، پدی وپاړی اودا ورته دیوه قهرمان(!؟) کردار ښکاریږی!!

دافغانانو دهمدغه بدبخت احساس په لمبو کی نن یو مجاهد اومبارز ورور (حاجی عبدالقدیر) خپل ژوند له لاسه ورکوی!! خدای«ج» خبر چی دالړی به لاتر کومه روانه وی اوڅومره نور افغانان به دهمدغه پروگرام قربانی شی!!

سړی نه پوهیږی چی افغان ولی دخپل ورور وینو ته تږی دی؟ اوولی دبل په عدم کی خپل ژوند لټوی!؟ ایا دوی نه پوهیږی ، چی:

« که نن پر ما سبا پر تاده». ایا دوی له دینه عبرت نه اخلی، چی په نیږدی لنډه ماضی کی د څومره دبدبی اوشوکت خاوندان لاړل او هر څه تری پاتی شول!؟

اوبلاخره دوی له دینه پند نه اخلی ، چی:

په نور عالم کی اور، اوبه سره یو کیږی، بی نذیره اومو لنا فضل الرحمن یوبل ته لاس ورکولی شی!؟

شاید نه به پوهیږی ځکه که پوهیدلای ؛ نو:

په جهان دنور عالم کی اور، اوبه سره یو کیږی حیف! زما دملک بچـوړی خـپل پدر اوبرادر خـوری!!!

باحکومت جدید همنوا شویم

عزیزالله خوریانی

حکومت انتقالی اسلامی افغانستان در شرایط تشکیل وشروع به فعالیت نموده که جنگهای تحمیلی وطویل به کشورما از لحاظ اقتصادی واجتماعی ضربات مدهشی وارد ساخته وجز ویرانی وبدبختی به ملت افغان چیزی بمیراث نگذاشته است. حکومت مسوولیت های سنگینی درپیشرو دارد تا درحل مسایل مهم ومبرم منجمله در ساختار جامعه وباز سازی کشور اقدامات عملی وجدیی راروی دست گیرد، این ادارۀ جدید به تنهائی قادر به حل تمام مسایل بغرنج وپیچیده ناشی از دودهه جنگ نخواهد بود تاپشتیبانی همه جانبۀ ملت را با خود نه داشته باشد وظیفۀ فردی ومخلصانۀ ماخواهد بود تاباحکومت جدید همنوا شده ودراعمار کشور صادقانه سهیم شویم ، زیرا شرایط حساس کنونی اشتراک وهمکاری فردی، گروهی واجتماعی هر افغان وطندوست رادراین پروسه می طلبد واگر درهمین حال واوضاع بازهم شانه خالی می کنیم و ملت وحکومت خود را تنها می گذاریم ، مسوول خواهیم بود زیرا (وجدان محکمۀ ئیست که ضرورت به قاضی نه دارد) .

تقاضای وقت چنان است تا دربازسازی وطن وتعیین سرنوشت ملت خود سهم بارزاداکنیم واختلافات حزبی ، قومی گروهی ونژادی را کنارگذاشته منحیث یک افغان ومسلمان واقعی نسبت به همه مسایل کشور برخورد واقع بینانه داشته باشیم نه مغرضانه خودخواهانه .

ناگفته نباید گذاشت هستند اشخاص وافرادی که درهمین لحظات حساس کشور از واقعیت ها ، حقایق و ضرورت های زمان چشم پوشی وقضاوت های یکطرفه ومغرضانه دارند، درحالیکه افغانستان امروز به افغانها ی آگاه ضرورت مبرم دارد چه خاصه آن عده یی که می خواهند داوطلبانه درآبادی وطن سهمی را ادا کنند حکومت باید این کادرها را دعوت داده واشتراک داوطلبانۀ آنها را در امورات بازسازی وخدمت به ملت بدون تبعیض لبیک گفته وهمۀ افغان ها رادر باز سازی مجدد کشور فرا خواند.

افغانستان از آن ما افغانها ست وهر افغان درتعیین سرنوشت دولت وآیندۀ وطنش حق شرکت دارد، حکومت وادارات دولتی باید چنین حق را به هر فرد افغان درفضای برادری و دموکراسی بدهد .احزاب سیاسی باید عملاً کمک کننده حکومت باشند ودر فضای کاملاً آزادحل قضا یای کشوررا پیشنهاد کنند ودر پیشرفت این پروسه مردم را تشویق نموده و تحت یک پلاتفورم نوین همه اقوام ساکن درکشوررا متحد سازند تا تمامی اقوام واقشار باشناسائی واحترام به حق وحقوق یکدیگر اتحاد کامل ومستحکم داشته ودر باز سازی کشور داوطلبانه بادرک مسؤولیت فردی وکتلوی شان حصه گیرند.

اتحاد وهمبستگی ضامن پیروزیست، هر گاه حقایق را درک کنیم و ازآنها را به خاطر اغراض شخصی وتنظیمی چشم پوشی نمایم وحق افرادملت را احترام گذاریم واضح است که پیروز هستیم درزبان پیشتوچۀ خوب گفته اند: (که ته وائی چی زه یم او که زه ووایم چه زه یم، نه به ته ئی او نه به زه یم).

واگر خدای ناخواسته مغرضانه عمل کنیم ، کسی را کافر، کسی را مارهای آستین وکسی را جنایتکار وغیره خوانده وآتش بدبینی وکدورت ها را افروخته نگهداریم ، مسلم است که (نه به ته ئی او نه به زه یم) . اکنون که الله پاک فرصت مناسبی به ما افغانها لطف نموده بایداز آن به نفع ملت خود استفاده اعظمی نمائیم ، با وحدت واتحاد کامل باهمه اقوام وپیروان همه مذاهب درباز سازی مجدد وزنده گی نوین کشور سهم بارز و بارز تر را ادا کرده ودربرابر منافع ملت قربانی بدهیم و به خاطر حقیقت وواقعیت وبه خاطر احقاق حقوق مظلومین وشهدا ، به خاطر یتیمان و مادران درد دیدۀ کشور، بخاطرافغانستان ، سرزمین ویران وغم دیده خویش وبالاخره به خاطر خدا«ج» راه حق را بشناسیم وبیدار شویم.بدانیم که وطن ، ملت ومردم از ما خدمت وکار می خواهند و امروز که همۀ جهانیان آماده شده اند تا در اعمار وطن ما سهیم شوند افسوس برحال ما خواهد بود که این فرصت عظیم وتاریخی را از دست داده به اغراض وتمایلات تنظیمی وشخصی خویش اندیشیده وملت مظلوم مانرا یک بار دیگر غرق گودال بدبختی سازیم.

طرق به میان آمدن امنیت

فروغگر

وقتی از امنیت حرف می‌زنیم، مطلب ما تنها امنیتی نیست که نمونهٔ آن‌را در زندان نیز می توان سراغ نمود. ما از زندان های حکومات گذشته آموخته یم که در محیط آن یک پشه هم بدون اجازه زندانبان پرزده نمی تواند؛ اما وضع زندانیان طوری است که به‌هیچ معیار انسانی، قوانین زمینی وآسمانی برابر نیست. قیود بربحث های سیاسی، تحریم بحث برچگونگی سرنوشت وطن وملت، سوء تغذی وسقوط کیفیت غذا بحدی که حیوانات نیز ازخوردنش رومی تابند، برهم‌زدن اجتماعات دینی وبحث های ایدیولوژیک برعلاوه ازصدها شکنجه جسمی وروانی و تجاوز بر نوامیس محبوسین ، که آن را به‌هیچ وجه امنیت گفته نمی توانیم.

بل امنیت زمانی دریک کشور تأمین شده می تواند که به اصطلاح فقهای کرام ازطریق سدذرایع کار گرفته شده واین قانون عملاً برجامعه تطبیق گردد. به‌این معنی که فعال سازی پروژه های کاروتدارک کاربرای هموطنان عزیز ما، قبل از هر چیزی روی دست گرفته شود. یقیناً ، فعال‌شدن این مدارک ریشه بسیار بدبختی ها را خشک می کند وتمامی ذرایع به‌میان آمدن بدامنی، اخلالگری ، تروریزم وفتنه های دیگر راقطع می کند.

ما این تجلی را در تاریخ درخشان اسلام به‌صراحت هر چه بیشتر مطالعه کرده می‌توانیم، نخست درجای که اول از«اطعمهم من جوع »وسپس « وآمنهم من خوف» سخن به میان آمده است ودوم حضرت عمر فاروق رضی الله عنه درسال قحط از قطع دست سارقین خود داری می کرده است وخود شان تازمانی به‌نخوردن غذای کافی سوگند یاد کرده بودند که به مردم وملت خود راه رفاه وآسوده گی اقتصادی را تدارک نکرده باشند.

انقلابات اجتماعی ،اقتصادی وسیاسی جهان نیز در سرلوحهٔ اساسنامه ها ومنشورات شان درقدم اول همین اصل را گنجانیده اند که‌از کدام طریق می توانند متعلم‌شان درمکتب ، محصل شان درپوهنتون، مامور شان درد فاتر ، کارگرشان دردستگاه وفابریکه‌ومحل کار، معدن شناس شان درقلب کوه ها ودره ها، دهقان شان درمزرعه وچوپان شان درچراگاه مرفه وآرام‌واز کار شان مطمئن باشند وازرفاه نسبی اقتصادی برخوردار.

اگر ما درکشور مان دراین مرحله یی که‌همه جهانیان مارابه‌نگاه های توأم باسوالیه زیر مراقبت گرفته اند ازطریق مدیریت ومنجمنت درست کانال های کارو مصروفیت های سالم اجتماعی‌واقتصادی را بررخ هموطنان مان بازکنیم یقیناً کار چندین ساله‌را درچند ماه انجام داده خواهیم‌بود ماجهت تامین امنیت درکشور علاوه‌از قوای امنیتی وپولیس وتشکیلات منظم ومنسجم آن به‌پلان های کاری ای جداً نیازوضرورت داریم که‌علاوه ازکارکرده گی خود مان جهانیان‌را نیز قانع کرده بتوانیم که‌به‌این شیوه که‌کمک های شان‌با جامعه مصیبت‌زده ما هدرنمی رود. بعدازآن خواهیم توانست امنیت همه جانبه را درکشور ما ن پیاده کنیم.

همین اکنون طوری که‌دیده می شود بزرگترین کتلهٔ بشری ما که‌می توان منحیث یک منبع مطمئن تولید ازآن کار گرفت فقط بامطالعه اوضاع از رفتن وبرگشت به‌وطن مالوف وعزیزش دچارشک‌وتردید است. اگر امروز از اثرات خشکسالی وقحط زده گی درکشور کاسته شود ،کار های بازسازی وعمرانی آغاز یابد و تاسیسات علمی وتولیدی به‌شکل نسبی آن فعال گردد ، بدیهی است که درنتیجه اضافه شدن توقع وامید مردم همه‌برمحوری جمع میشوند که آرزوی فرد ، فرد افغان ها از سطح زعامت تاسطح عامه مردم است. ان‌شاء الله که در فرصت بسیار کوتاه شاهد شگوفایی های بیشتری در وضع امنیتی کشور مان باشیم. مشکل دیگری که‌درین راه عرض اندام کرده است ، عدم ارتباط محکم ولایات بامرکز است. دراکثر ولایات دیده می‌شود که‌از اثر لاقیدی وخود سری بعضی گروپ های بی‌مسؤولیت، مردم از رفتن بخانه های شان‌خود داری می کنند، حتی درکمپ‌های داخل کشور نیز همین فضای ترس‌ووحشت حاکم است. از حقایق نباید چشم پوشید که‌تفاوتهای روابط حزبی ، تفاوت‌های قومی ولسانی وتفاوت‌هایی که‌بعضی ها بااستفاده غلط از نام دیموکراسی بمیان آورده اند، ولایات کشور مارابه یک‌مجمر اتش‌مبدل نموده است وتاحال خیلی ها از مردم مظلوم ما زیر ساطور شیطانی واهریمنی ترس از این ا هریمن گونه ها قرار دارند، آخر مردم راچه‌شده است که‌از باران زیر ناوه بخوابند.

آرزوی همه‌ملت همین است که‌وزارت های داخله‌و دفاع درین رابطه نقش مسؤولانه شانرا با مسوولیت تام اجرا نمایند. نباید دراین لحظه های حساس تاریخ ملت ما بیش ازین درعذاب وحرمان دوری ازخانه وکاشانه‌شان بسوزند وحسرت برند. زیرا دیگر باید زمان حسرت خوودن‌ها سپری شده باشد.

دپاڼ اوپړانګ ترمنځ دریځ کی جدی کار ته اړتیا

نابلد- جلال اباد

دا فغانستان دلنډمهالی اداری په‌وخت کی چی محترم حامد کرزی ته کوم صلاحیت اومشری ورسپارل شوی‌وه دشرایطو په‌پام کی نیولو سره یی نسبی بریالیتوبونه درلودل اودی وړانی ټولنی ته یی ستر خدمتونه‌بللی شو یعنی داچی نسبی امنیت رامنځته شو دټولو تنظیمی ډلو ترمنځ یوڅه یووالی اوپه یوه واحد مرکز دهغو راټولول اود داسی نورو کارونو ترڅنګ یو بل سترخدمت دمطبوعاتو ازادی هم ده. که‌چیری زموږ دژبی اوقلم ازادی نه وای همدا اوس به‌موږ ددی کرښو دلیکلو زړورتیا هم نه درلوده ددولت په‌هر اداری‌واحد باندی دنیمګړتیاوو په‌صورت کی ګوتنیونی کیږی اوان‌چی په‌کرزی‌صاحب باندی هم‌خلک انتقادکوی‌او دخپل حق‌په‌غوښتلو پوه‌شول اودغوښتلو زړورتیایی ترلاسه کړه.

داپخپله سترخدمت‌دی خوکافی نه‌دی ځکه چی دانتقاد دله منځه وړلو اوریدلو اوځیرلو والا نشته او موږ هم په‌ډیرو انتقادونو ستړی شوو اودایو ازی دکرزی‌صاحب کارهم نه‌دی دهغه اودهغه دهمکارانو مرستی ته‌ضرورت‌دی موږ پدی پوهیږو چی کرزی صاحب‌دهیواد په‌دی اوسنیو شرایطو کی‌زیاتی ستونزی لری اوپخپله هم‌دپاڼ اوپړانګ ترمنځ دی.

خو زموږ دوطن پدی خرابو شرایطو کی دپا ڼ اوپړانګ ترمنځ ودریدل‌ډیری ستونزی رامنځته کولای شی او پخپله په‌مشری باندی دخلکو باور اواعتماد له‌منځه وړی پداسی حالاتو کی جدی کارکول لازم دی‌لکه چی پخپله کرزی‌صاحب‌ویل چی تراوسه می دریځ نرم‌ؤله‌دی وروسته به له‌خپلو صلاحیتونو څخه کارواخلم.

دابه خبره ده او د دولتی مشری اصلاحاتو ته دخلکو هیله‌بیرته راژوندی شوه‌خوددی هیلو په‌مړاوی کیدو کی کله کله‌ځنی خبری پوره رول ترسره کوی اودخلکو سره پوښتنی پیدا شی دبیلګی په توګه چی کرزی‌صاحب‌په وار وارڅرګنده کړه چی مجاهد اووسله سالار سره فرق لری اوددواړو وضاحت یی هم وکړو داتعریفونه موږ ورسره منو خوباید دا ووایو چی مجاهد وسله سالار کیدای نشی خووسله سالار له ځان نه مجاهد جوړولای شی که چیری له مکروفون څخه لږ لری شو دحاجی کامران دتمثیلی توتی په څیر دکابل په‌سرنه‌بلکی دټول افغانستان په‌سر و ګرځواو داورانی وړینو دیتیمانو اوښکی وړینو دابه‌راته څرګنده شی چی وسله سالار څه ځانګړ تیاوی لری او څومره یی داوطن راته وران کړی دی او وسله سالاران دکرزی‌صاحب په‌واکمنی کی په کومه لاره لاړل په ځمکه ننوتل اسمان ته والوتل څه‌شول؟ هیچری تللی نه‌دی ډیرپه کی دغتو غتو څوکیو څښتنان شول دانتقالی دوری بریالیتوب به په‌دی کی‌وی چی دولایاتو په‌سطحه تغییر اوتبدیل داسی رامنځته کړی چی‌والیان اوړئیسان یی په یوازی توګه دخپلی بکس‌سره دنوی‌وظیفی لپاره روان‌شی اوهغه هم دهیواد په یوبل ولایت کی.

او دا ورتر غاړه ځمریان تری‌پاتی شی او ورسره ورسره وسلی هم‌را ټولی کړی او هر چاته کارد خپل تخصص اولیاقت په‌اندازه ورسپږی اودتعلیم اعلی شهادتنامه ورسره‌شرط وګڼی همدا اوس دهیواد دولایاتو په‌ساحه کی پاټکونه‌او زورواکی شته په لاره کی دهر موټر نه‌روپی اخیستل کیږی ان چی دولسوالیو په‌سر کونو [...]چول‌شوی‌دی دابه غریبانانو اچولی وی‌او که‌وسله سالارا نو؟

داټول یادولسوالی نفر دی‌یادکوم قوماندانی‌او په‌ولایت‌کی په یو چا پوری‌تړلی دی وایی چی خوسی دموږی په زور منجیږی که چیری کرزی صاحب دوسله والی او زورواکی موږی وباسی اوتوکل په خدای‌وکړی نو تاوده حالات به خپله ساړه‌شی خوځینی به‌لا داخبره‌وکړی چی‌هر څه په‌کرار کیږی خو دخلکو سره داویره ده چی دا وسله سالاران به‌اخر دپاټکونو ترڅنګ بستری‌هم اواری کړی اوښه په‌سر[...]به‌دخلکو په‌ازارولو کی‌خپلی مزی چړ چی کوی.

دطالبانو دواکمنی په‌وخت کی چا له‌ویری وسله ګرزولی نشو ه چا دپاټک نوم‌اخستلای نشو یو به‌یی و وهلوشل به‌تبنتیدل او اوس ولی‌دابد حالت بیا رامنځته شو نو دخلکو هیلی به‌هغه وخت‌پوره شی چی کرزی‌صاحب وتوانیږی له خپل صلاحیت څخه کارواخلی تغییر اوتبدیل شروع کړی وسلی ټولی کړی اودچارو او کارونو داجراء پر برخه کلکه څارنه ولری ملت نور نه غواړی چی نیمګړتیاوی په‌سترګو وینی اودحل‌لاره یی ونه لټوی او که‌یوځل ملت‌بیا ناراضه شی بیا به‌یی دغوښتنو دسرته رسولو په‌برخه کی وخت نه [...] پاتی.

دننګرهار له‌جهادی مشرانو توقع ، کاراهل ته‌ورکړی

راغلی لیک : عمر صدیق

دننګرهار ولایت ته دطبیعی ښکلاسره سره لوی خدای«ج» نور امتیازونه هم ورکړی دی ، ددی سیمی وګړی دنور هیواد په‌پرتله دتعلیم په‌زیور ښا غلی دی خبره ډیره نه اوږدوم، ننګرهار ته تل دخیر توقع کیږی ، نه خدای ناخواسته دخپل منځی رقابتونو، دخدای فضل داهم وشو چی له طالبانو نه قدرت پخوانی جهادی شورا ته په خیر اوبی له‌درد اومرګه انتقال‌شو نو دننګرهار دخلکو هم دخپلو جهادی‌مشرانو نه داتوقع ده چی ننګرهار بیا دسولی کور شی ، اوننګرهار کی باید داسی کوم ناوړه اعمال ونشی چی خدای ناخواسته سبا بیا تاریخی بدنامی اوهمیشنی پښیمانی ولری.

دتیرو تجربو نه باید مطلق ګټه واخستل شی الحمد لله ننګرهار په لوستو وګړیو پور مامور دی هیله ده چی کار اهل او مسلکی اشخاصو ته ورکړل شی.

فعلاً دښار امنیتی وضع د پخوا نی جهادی شورا دراتلوله لمړیو شپو سره لږ فرق موندلی وضع ډیره‌بده نده خو ځای ناځای دوسلوالو کسانو نښتی او ګواښونه کیږی عام وګړی دوسلو الو کسانو ځنی ویره کی دی داځلی پخوانی جهادی شورا داسی پریکړی کړی چی دیوی‌ولسوالی ، مسئول ولسوال باید دننګرهار دبلی ولسوالی غړی وی نو پخوانی جهادی شورا دهری ولسوالی نه څلور کسان‌غوښتی دی چی دغه څلور څلورو مختلفو ولسوالیوته‌دولسوال قاضی ، څارنوال او دامنیې قوماندان په توګه معرفی کړی، دغه انتخاب کی له‌عدالت نه‌کار نه‌دی اخستل شوی، ځکه دغه انتخاب دهری اولسوالی پخوانی جهادی قوماندانانو کړی نو پخوا نیو قوماندانانو دسړی ، شخصیت او اهل ته ډیر نه‌دی کتلی صرف جهادی منډی‌تړړی ئی نظر کی نیولی اوهغه سړی ئی ورمعرفی کړی چی تری‌سترګی سوځیدلی، دمعلوماتو له مخی په‌دی شورا کی دداکتر نجیب الله دوخت منسوبین‌هم په لوړو څوکیو کی راغلی ، نو ښه به نه وه‌چی قومی صالح او تعلیم یافته کسان (ځوانان اوسپین‌ږیری) هم انتخاب شوی وای؟؟

دشعراوادب

گل پانی

سیاسی کوډگر

زره سواند شینواری

دســیاسی کـوډگـروزده دی تیـرویســتـونکی بلاچاری
څـو ،څـوواری دوی تالاکـړی قـافلی نه شـوی هوښـیـاری
چی می اوښکی کله توی کـړم په تپی، تپی گـلانو
گل دښـمن می سـتـرگی بولی دعـمـرونوگنهگاریم
کله بی انگیـروله بخت نه کله کـړوگـیلی له وخت نه
په دی خـپل جنت وطن کی زمـونږبرخی دی لاخـواری
قـاتلان به پری منکر شی له بی ننگوبه شی هیـری
خـوکـابل ته به ور یادی د (ناهیـد)دوینوداری
دپردوپه زراوزورچی نیـول کـیـږی اوبدلیـږی
ډیرو سـروربانډی کـیښود داچوکی شـولی څـونخـواری
په خـپل کـورکی رنځـور پروت یم له ملگرولیـری،لیـری
بی مـزله لنډومـه دخـپل ژوندا غـزنی لاری
داڅـوانی سـپـینه کـوتره له تاوالوته زره سـوانده
ســاده نه راځی بیـابیــرته لاری څله ورته څــاری

شاعر څوک دی؟او ادب څه ته وائی؟

جنرال عبدالصمد مومند

فکرکوم دا هغـه دوه سـوالونه دی چی تراوسـه ئی په ښتنی ټولنه کی ځواب ندی موندلی.

پدی ټولنه کی شعرویونکی ته شاعراوادب به هم شعرونو ته ویلی شو خو نه دشاعر او ادب مقام دومره ورکوټی ندی چی دهغی دپاره دی بس دغـه ورکـوټی چوکاټ خـوښ کړای شی او تردغه ځایه دی محدود کړای شی.

کـه دادب تاریخ تـه وگـورو نو دادب تاریخ دومـره زوړاو لرغونی دی لکه دانسان تاریخ اودانسان دپیدایښت سره سم ادب هم پیدا شویدی انسان هم پروا په پړاو دارتقأ اوپر مـختـگ په لوری گـامـونه اخیسـتی دی نو ادب هم ورسره اوړه په اوړه پدی مزل کی قدم په قدم ملگری پاتی شویدی ، انسان وجود دی ، ادب یی سیوری دی انسان چی دژوند په هر ډگر قدم ایښی دی دغه سیوری ورسره سم روان دی خودا اوس په انسان پوری اړه لری چی دی دژوند دغه سترې سفر کی دځان نه گیر چاپیره په موجوداتو څنگه نظر اچوی داسی چی فـقـط وی وینی کـه نه دهغی دتخلیق په معنی اومفهوم سوچ وکړی؟

په بشری ټولنه کی ډیر وگړی داسی وی چی هغـوی له سترگو نه فقط دلیدلو کاراخلی ؛خو یو تعداد ځیرک وگړی داسی هم وی چی هغـوی په سـتـر گـو یوازی کـاته نه کـوی بلکی په سترگو کی را نغښتل هم کوی ؟ نو هر هغه چا چی ددی وېرکائینات ذره ذره په خپلو سترگو کی راونغښتـه هغـه شـاعـر دی هغـه ادیب دی اوهمـغـه سـتـرگی دټولنی سـتـرگی دی ځکه چی یوائی شاعـریاادیب دټولنی هغـه منلی شخص دی چی هغه دماضی هنداره په لاس گرځوی دمسـتـقـبل نغـمی دحـال په ژبه وائی اود ژوند دراز ونو نه پردی پورته کـوی اوپه دغـه حواله باندی شاعـراو ادیب په ټولنه کی یو ځانگړی مـقـام او حیثیت لری.کله چی مونږ دادب معنی اومفهوم ته ورکوزیږو نو دشاعر دمقام تعیین نور هم اسـانیـږی اودده اهمـیت راته زیاتیـږی لکه چی وړاندی مـونږ وویل چی دادب تاریخ دومـره زوړدی لکه دانسان تاریخ.

نوراځـو اوس دادب مـوضـوع تـه،ادب دادی چی الله تعالی انسان پیدا کړ ،نو حضرت ادم علیه اسلام ته دالله په امر ملایکو سجده وکړه ولی مشری ملائیکی،شیطان ورته دسجدی نه انکار وکړ شیطان لعنتی شو او دجنت نه وشړل شو شیطان دانسان دبی لاری کولو قسم وخوړلو حضرت ادم علیـه اسلام ئی دغنم په دانه تیرویستو چی ادم علیـه اسـلام هم له جنت نه راووتو اوپه دی دنیـائی ژوند ، ژواک شروع کړ خبره هابیل اوقـابیل ته راورسیده قـابیل ، هابیل ووژلو پـه دغـه پیـښـه پیـړی تیـری شـوی هابیل اوقـابیل خاوری شول خو شاعر نن هم قابیل اوهابیل په گوته کوی . نن هم دقـابیل پـه ضـد د هابیل ملگرتیـا کـوی او په داسی ښکلی خوږه اوشاعـرانه ژبه ئی ملگری بولی چی هرانسـان ئی د غـه خوږی خبری نه یواځی داچی اوری بلکی منی ئی هم .شاعـر دانسـان ژوند هری پیښی اوالمیٔ ته دخپلو خوږو لفظونو جامی وراغوندی دخپل نازک هنر په گوتو دټولنی خیرنی او ناروا پیښی وینځی اودټولنی نورو وگړو ته ئی په صفا او ښکلی شکل وړاندی کوی شاعر دهردور امین وی

(۷مخ)

آینده موزیم کابل ومجسمه های بودا

سید سلیمان «هاشمی»

بازسازی موزیم ملی کابل ومجسمه های تاریخی بودا دربامیان درزمرهٔ بزرگترین وظایف افغانها وجهانیان بشمار می رود. اخیراً «یونسکو» ادارهٔ علمی وفرهنگی سازمان ملل متحد موافقتنامه ایرا باوزارت اطلاعات وکلتور درکابل به امضا رسانید. یونسکو می گوید که باز سازی موزیم ملی کابل درراس اقدام عملی مادر اعمار فرهنگی افغانستان بوده وخواهیم کوشید که اثار کلتوری وباستانی افغانستان احیاشود.

در اعلامیه یونسکو آمده است که درحدود ۸۰ فیصد آثار فرهنگی افغانستان درزمان طالبان نابود شده است . طالبان از صد هزار قطعه آثارهفتاد هزار قطعه آنرا ازبین برده اند. یونسکو علاوه بربازسازی ساختمان موزیم درترمیم آثار فرهنگی وآموزش کارمندان موزیم وبرگرداندن آثار تاریخی افغانستان که به خارج قاچاق شده اند، همکاری می کند.

همچنان این اداره تعهد کرده که مجسمه های تاریخی بودا را باز سازی کند. یونسکو می گوید که طالبان نه تنها مجسمه های بودا بلکه مجسمه کنشکا وسایر آثار تاریخی درموزیم کابل را تحت بهانه خلاف شریعت از بین برده اند، بگفته یکمقام این مؤسسه فرهنگی، مجسمه های بودا قصداً ومطابق پلان جامع وازقبل طرح شده طالبان که در آن عناصر خارجی نیز دست داشتند، منهدم گردانیده شدند.

قرار است که مجسمه های بامیان درظرف چهار سال وبا برداشت بیش از پنج ملیون دالر مصرف ، باز سازی شود. مجسمه ها به ارتفاع ۳۵ و۵۵ متر دردامنهٔ وادی بامیان تراشیده شده بود که از قدامت فرهنگ وتاریخی افغانستان نماینده گی می کرد.

موزیم کابل از حیث تاریخ وفرهنگ درسطح جهان جایگاه خاصی داشت.

آثار عتیقه، مجسمه ها وسکه های باستانی بیانگر تاریخ پنجهزار ساله افغانستان است. بدبختانه نه تنها ساختمان موزیم به اثر جنگهای گذشته شدیداً صدمه دیده بلکه نوادرات وآثار فرهنگی آن نیز به تاراج برده شده است. این آثار ازطرق گوناگون قاچاق وزیب وزینت موزیم ها وبازار های کشور های خارجی شده است. موزیم باستانی کابل که زمانی صدها سیاح خارجی از آن دیدن کرده وپول کافی برای بیت المال بدست می آمد، پس از جنگ های یکدهه اخیر به ویرانه مبدل گردیده وکمتر اثری از قطعات نادر ، قیمتی وتاریخی آن بچشم می خورد.

دروازهٔ موزیم بابقدرت رسیدن طالبان برروی سیاحان وتماشا چیان بسته شده وآنعده آثار ی که از گزند جنگ های قبلی درامان مانده بود ، غارت وچپاول گردیدند.

طالبان بجای اینکه ازآثار باقیمانده حراست کنند برعکس مجسمه ها را تحت نام نامشروع بودن، شکستانده ویابه بازار های خارجی قاچاق کردند. قطعات تاریخی به همین بهانه غارت وموزیم های خارج با آن آراسته ومجلل گردید.

آثار فرهنگی وتاریخی کشور افغانها باتجاوز نظامی شوروی سابق شدیداً ضربه پذیر واکثر قطعات باستانی به روسیه انتقال داده شد.

روسها حفر یات فراوانی درحصص مختلف افغانستان کرده ومنابع تاریخی رابه یغما بردند. اکثر مؤرخین، فرهنگیان، هنرمندان، نقاشان ، مصوران واهل خبره مجبور به ترک افغانستان شدند.

بهمانگونه ای که زیر بنای اقتصادی وعمرانی افغانستان با این تجاوز متضرر گردید ،زیربنای فرهنگی وتاریخی آن نیز شدیداً مصدوم شد.

موزیم کابل دارای بیش از یکصد هزار اثر وقطعهٔ تاریخی ، فرهنگی وباستانی بوده که می توان ازمجسمه ها ، مصوری ، نقاشی، البسه ووسایل حربی وسکوک قدیمی درآن نام برد.

موجودیت این آثار نشاندهندهٔ تاریخ وفرهنگ ملت ها وقبایل مختلف درادوار مختلف بوده وهویت وتشخص افغانستان زنده بافرهنگ رابه نمایش می گذاشت.

ذخایر سرشار سکه های باستانی برشگوفایی موزیم افزوده بود ، سکه ها نه تنها مربوط افغانستان بلکه شامل بسا کشور های خارجی نیز می شد.

طبقه بالایی موزیم به اثر اصابت راکت ها در سال ۱۹۹۳ پائین افتیده وتمامی قطعات موجود درآنجا طعمه حریق گردید.

عمراخان مسعودی مسؤول سابق موزیم کابل می گوید که بیشتر آثار باستانی تاسال ۱۹۹۰ میلادی از سوی جنگجویان گروه های مختلف به تاراج برده شد. غارتگران افراد عادی نه بلکه قوماندانان معروف بوده که از طریق قاچاق آثار پول اندوزی می کردند . آثار فرهنگی وتاریخی به بازار های بین المللی به شمول نیویارک ،لندن، توکیو ،ژنیو و برخی از بازارهای غرب قاچاق می گردید. آثار تاریخی به قیمت نازل خریداری شده وبتدریج قیمت آ- بالا می رفت وزمانی که به غرب می رسید این قیمت بمراتب بیشتر می شد.

نامبرده می گوید که تعداد محدود قطعات باستانی از سوی مؤظفین موزیم به زیر زمینی های وزارت اطلاعات وکلتور وهوتل کابل انتقال وحفظ گردید.

یحیی موحدزاده مامور سابقه دار موزیم می گوید که موزیم بابقدرت رسیدن طالبان درامان نماند. طالبان به مسؤولان موزیم دستور دادند که فهرست اشیا ونوادرات راحاضر نمایند .زمانیکه فهرست دراختیار طالبان قرار داده نشد گروه مسلح وزارت امر بالمعروف ونهی عن المنکر ، مؤظفین موزیم را اخراج و آثار فرهنگی بخصوص مجسمه کنشکا را شکستاندند. این مجسمه مربوط قرن دوم قبل از میلاد بود ، مجسمه کنشکا درقسمت مرکزی نصب وبه موزیم زیبایی خاصی بخشیده بود.

موصوف می گوید که تفنگداران طالبان حین شکستاندن مجسمه ها ، می خندیدند و تمسخر می کردند.

طالبان به این هم اکتفأ نکرده وسه روز بعد وارد زیر زمینی های وزارت اطلاعات وکلتور شده وده ها مجسمهٔ تاریخی ونایاب رابه سرنوشت مجسمه کنشکا مواجه ساختند.

این اقدام بزرگترین آسیبی بود که به موزیم تاریخی کابل رسیده

(ص۷)

علاج جامعهٔ مفلوج

وفا «صدیقی»

جامعه یی که با ترس جنگ، ویرانی، بی خانگی، بی وطنی، تکرار پناهنده گی ها ومهاجرت ها، فقر، بی علمی، مرض، بی سری وبی سرپرستی روبرو باشد، فرد فرد آن در مضیقه، چون وچرا وتاریکی قرار داشته باشد ناگزیر زیر بارفشار های روانی منحیث مجموع اعضای مربوط به این جامعه قابلیت کارو ایجاد را ازدست می دهند وجامعه یکسره به مرض فالج مبتلا می شود.

آنچه بیشتر ازهمه مردم رابه سرگردانی وسر درگمی می کشاند بحران اعتماد است که بین آنها و سران کشور شان ایجاد شده می باشد واین عامل عمیق روانی روز تاروز افراد جامعه را ازپا در می آورد، بخصوص دراوضاعی که آنها درهر گوشه یی از جهان به لعن وطعن وضرب وشتم وبدنامی ونفرت گرفته شده باشند. وزش باد های پا دشاه گردشی درکشور ما وبروز سرانی چون طالبان بااحساس عمیق بیگانه پروری وازخود سوزی، ملت را بیشتر درمنجلاب بحران اعتماد فروبرد، تاآنکه کـه وقایع تکان دهنده وغم آلود ۱۱ سپتامبر سال گذشته سایه اش رابه طفیل زمامداران بی کفایت، بر سرملت ومردم ما گسترد.

می گویند که درد دندان یک غم است و کشیدن آن غم دیگر. ریشه های دستگاه حکومتی طالبان نیز همانگونه بود: با آمدن خود ملت را رنج داده وتباه کردندوبا رفتن وسقوط شان نیز ملت را با هزاران مشکل، درد وآلام مواجه ساختند.

بعد از مرحلهٔ قانونی بوجود آمدن دولت درکشور کارهایی باید روی دست گرفته شود که درکل ساختار، مراجع اعتماد ملت را تدارک کند. درست است که تاهنوز کشور ما ضربه پذیر است ودشمنان میهن وملت ماباراه اندازی حملات تروریستی و جنگ های قدرت طلبی وخود بزرگبینی مشکلاتی را دربرابر دولت نوپای افغانستان ایجاد می کنند؛ اما این پروسه مفهوم آن را نمی رساند که ما دست زیر الاشه نشسته ونظاره کنیم.

هرگز!

زیرا ما اکنون از امامتی برخوردارهستیم که با اقتدا به آن می توان بربسیار مشکلات وسرخورده گی ها غالب آمد- هم چنان امامت وزعامت کشور بحیث رهبر وراهبر ورهنمای ملت از وسایل دست داشته وجلب کمک جامعهٔ جهانی استفاده جسته اولین نسخهٔ علاج جامعهٔ مفلوج افغان را با پا یان دادن به بحران عدم اعتماد و بوجود آوردن ثبات وتدارک مراجع اعتماد تجویز کند ودرپهلوی مبارزه باتروریزم وقوماندان سالاری جریان عودت مهاجرین به کشور را تسریع بخشد. فعال ساختن شبکه های کاری، خواه بخاطر ترمیم باشد ویا تعمیر امکان خطرات بزرگ برای آینده کشور را از ناحیه دردسترس قرار داشتن ارزان جنگجویان نفی می کند وحتی جوانانی را که در فضای متعفن« تفنگ بگیرو نان بخور» رشد کرده اند بانمایش مراجع اعتماد که هما نا شبکه ها وپروژه های کاری است، به کار آبرو مندانه وترک جنگ ذلتبار جلب کرد، تا کاروان مبارزه برضد فالج زده گی جامعه را همراهی کنند.

واگر خداناخواسته ماهم که حیثیت سروچشم جامعهٔ خود را داریم به مرض فالج مبتلا شویم وکاری از ما ساخته نباشد نجات افغانستان از چنگ بلاهای بزرگ یأس، نومیدی و عقایدی «افغان باید ذلیل باشند» «درهر کجاوهر کشور ودرتمامی جهان تحقیر شوند». ازجمله مستحیلات بشمار می آید آنگاه نه پا سخی به وجدان وقوم وتاریخ خواهیم داشت ونه جوابی به خداوروز رستاخیز.

اگر عزم وهمت واراده ٔ ماراسخ باشد، پیاده کردن آن نیز درجامعه راسخ خواهد بود.

دست خدا باجما عت است وجماعتی راکه دست خدایاری کند، ناکامی ویاس وعقب گردی وعقب مانی درقاموس حیات او جایی نمی داشته باشد.

بیا یید که بااستفاده از نزاکت زمان دست به دست هم داده راهی را تعقیب کنیم که پیمودنش به جاده های صلح وسلم، امنیت واطمینان، کاروفعالیت وبالاخره ساختن جامعهٔ نوین وفارغ از امراض روانی وفالج زده گی منتهی می شود. یقیناً خدا با ما خواهد بود وهیچ مانعی جلو کاروان ما را نخواهد گرفت.

نامه رسیده از ویرجینای امریکا:

(پیشنهادات ونظریات یک افغان دور ازوطن برای اعضای دولت انتقالی)

با تقدیم صمیمیترین تبریکات، جهت انتخاب دوباره محترم کرزی، بحیث رئیس دولت انتقالی اسلامی، اعضای عالی رتبه، وتمام مردم غیور وباشهامت افغان.

حالاکه دراثر مبارزات طولانی وخستگی ناپذیر ملت مسلمان افغان، کمک های کشور های دوست وسازمان ملل متحد، مردم مبارزو مجاهدما برای یک اینده روشن آماده گی می گیرند، اینجانب منحیث یک فرد افغان، نظریات وپیشنهادات خود را خدمت آقای کرزی ورهبران سیاسی ومجاهد افغان ذیلاً به عرض می رسانم.

۱- تصویب قانون اساسی کشور، مطابق شریعت اسلامی، عنعنات وکلتور افغانی، نه بشکل اروپا ئی وامریکائی بااستفاده از اشخاص قانون دان ومجرب و علمای دینی.

۲- تشکیل هرچه زودتر اردوی ملی وپولیس کشور که درآینده ضرورت به عساکر خارجی دیده نشود.

۳- درس ترجمه وتفسیر قرآن کریم واحادیث نبوی «ص»، هرروزه ازطریق رادیو تلویزیون وسائر رسانه های خبری، جهت اگاهی یافتن مردم از اسلام واقعی و فرق آن از اسلام سیاسی.

٤- منع قراردادن مشروبات الکولی، مخدرات، تبلیغات ضد اسلامی، وهم چنان منع قراردادن کست های ویدوئی، سینمائی وعکس های غیر مشروع، که باعث ضعف اخلاق وایمان گردد.

٥- بوجود آوردن سیستم جدید د روسی، توجه نمودن به معارف کشور وتشویق مردم درآموختن علم ودانش.

٦- جلب توجه تجار، سر مایه داران واشخاص چیز فهم، که درخارج ازافغانستان فعالیت دارند به داخل افغانستان، جهت سرمایگذاری، تقویه اقتصاد وسهمگیری آنها دراعمار مجدد افغانستان.

۷- مساعد ساختن زمینهٔ کار برای افغانها، وجلب نمودن کمک های خارجی، جهت اعمار مجدد افغانستان.

۸- سپردن کار به اهل کار.

۹- اعمار یتیم خانه ها در تمام ولایات کشور ومساعد ساختن شرایط تحصیلی وصحی برای یتیم های افغا نستان.

۱۰- دوستی وقرار داد های همکاری با کشور های خارجی، بادرنظر داشت منافع ملی افغانستان.

۱۱- معرفی نمودن شخصیت های ملی وجهادی افغانستان، چون شهید بزرگ احمد شاه مسعود «رح» وقوماندان عبدالحق ودیگران که دردفاع از استقلال وتمامیت ارضی ونوامیس ملی، جانهای شیرین خود را قربانی وطن ومردم خود نموده وبه شهادت رسیدند وفرق ایشان ازجنگ سالاران ووطن فروشان، از طریق رسانه های خبری وگروهی.

۱۲- گرفتاری ونگهداری اشخاص وطن فروش وجنایتکار، درزندان های دولتی، تا درموقع مساعد، مورد محکمه ملت قرارگرفته وبه جزای اعمال شان رسانیده شوند تا درسی باشد برای نسل آینده افغان.

امید وارم که شخص کرزی واعضای عالی رتبه دولت انتقالی اسلامی ما، که اگر خیر وصلاح ملت را می خواهند، این پیشنهادات ونظریات من را منحیث یک نظریهٔ نیک مد نظر بگیرند.

ومن الله توفیق

برادر شما داؤد (صدیق) از ورجنیا ی امریکا

پس منظر سیاسی افغانستان

آصف جاوید

تحقیقی که در احوال اقوام افغانستان به عمل آمده است از جمله مسائلی است که جهانیان به آن علاقه خاص پیدا نموده اند مخصوصاً کنجکاوی جهانیان درباره آداب ورسوم مختلف اقوام مختلف که این پژو هش نه فقط از طریق رسانه های ارتباط همه گانی بلکه از طریق راه های مختلف توانستند که از روابط درونی همه جانبه تمامی افراد جامعه اطلاع حاصل نمایند که تاحدی زیاد این اطلاعات موثق وقابل پذیرش برای شان بوده است که ذوق جهانیان را در مطالب را جع به ساختار های جیو پولتیکی وموقعیت جغرافیا یی افغانستان جلب نموده است روی این معلومات است که جهانیان وسعت نظر وذوق شدید در مطالب سیاسی افغانستان پیدا نموده اند وفعالیت های دقیق را در زمینه قابل اجرأ قرار میدهند تا از این موقف استفاده مثبتی درجهت مقاصد مربوط نظام آینده افغانستان حاصل گردد که این فعالیت ها مربوط به اتکأ زمانی کتله های نامتجانس اساساً صورت میگیرد وپنداشته میشود که در هر دورهٔ زمانی اشخاص وافراد برای پیاده کردن این همه مقاصد گماریده می شود وبعد از مدتی ضرورت شان را از دست میدهند وداوطلبان جدیدی وارد صحنه میشوند که این پرخاش های درونی درجهت بقدرت رسیدن، نمایان گر سرشت تعدادی از افراد جامعه ما میباشد اگر چه ظاهراً چندان فوایدی را بیان گر نیستند اما در حقیقت همین ها هستند که ما رابه دروازه های واقعیت ها نزدیکتر می سازد که هر عمل ایشان در مقاطع مختلف زمانی گواه این مدعا ست که این امر حاکی است از پرداختن حقوق حقه اتباع این سرزمین برخلاف تردیدی که بعضی ها در زمینه دارند بی شک میتوان گفت که بزودی روزی فرا خواهد رسید که تمامی اقوام حقوق حقه مساوی را نصیب خواهند شد نه فقط ازطریق تصورات وپندار های میان خالی بلکه بصورت عینی وعملی همه شاهد خواهند بود واین عمل کرد یک شهکاری درتاریخ افغانستان خواهد بود ودوره ای طلائی درسرزمین افغانستان پا به عرصه عمل خواهد گذاشت وتمامی اقوام جامعه ما مقامی عالی را نصیب میشوند مشروط به اینکه از تهاجم مهاجمان درامان باشند و قابلیت پذیرش چنین روابط جهانی راقبول دار شوند تا این حرکت سرمشقی درتاریخ کشور ما باشد ودیگر خود را از مفاسد مغرضین کشور های بیگانه به دور نگهدارند وآشنائی عام وتام به سنن اقوام متوطن کشور خود پیدا کنند که منبع این همه خوشبختی ها اعتماد داشتن به روش های عقلی افراد امریست ضروری. بعلاوه علاقمندی مرتبط به جستجوی اخبار راجع به کشور ما می باشد تا از اطلاعات سودمند آن مستفید شویم وکشور ما باید موقعیت بی نظیری راکه دارد افتخار آنراهم باید کمایی کند و شاید افغانستان یکی از جمله فعال ترین کشور های منطقه در آینده نزدیک بشمار برود و صاحبان واقعی این سرزمین درادارهٔ این سرزمین گماریده شود وآنچه که به آنها تعلق دارد ازآن ایشان بشود. همچنان این سرزمین به فعالیت خود درجهت تکامل ادامه میدهد واز نا جوانمردانه ترین توطئه ها در منطقه به دور خواهد ماند وقانون حیات مورد پذیرش مرد مان واقع خواهد شد افغانستان به مثابه یک کشور عظیم مترقی در منطقه سربلند خواهد نمود وشاید هم نیاز های واقعی منطقه را جواب گو خواهد شد وبی شک میتوان گفت که افغانستان به صاحبان واقعی آن تعلق میگیرد.

مستقل پوځ جوړیږي

سره دخپلې کتنې پر مهال دپوځي عمب نو داجازې ارتیاوې هغه ته په گوته کړې اودعملیاتو په اړه به ورسره وغږیږي، همدا راز دیادو شویو ولایتونو شپږو والیانو له امریکا څخه غوښتي، چې ددوی له اجازې پرته په پوځي عملیاتو لاس پورې نکړي، ورمه ورځ هم خبري رسنیو رپوټ ورکړ چې دجنوب لویدیزو ولایتونو چارواکو په بوه غونډه کې د ۶۰۰ کسیز استـخبـاراتي ځواک دجوړولو پریکړه کړې ده.

آینده موزیم کابل ومجسمه...

وبدین ترتیب تاریخ افغانستان شدیداً متضرر گردید. مجسمه ها درسطح جهان نظیر نداشت طالبان جفای نابخشودنی ای را دربرابر آثار تاریخی کشور مرتکب شدند، طالبان همچنان به فتوحات شان برضد مجسمه ها ادامه داده و به سوی بامیان رخ کردند.

مجسمه های بزرگ وتاریخی بودا باراکت وگلوله های تانک ها ومواد منفجره منهدم گردیده وبدین ترتیب طالبان خود را بت شکن وفاتح خواندند.

این اقدام باعث عکس العمل های سریع ووسیع جهانیان گردیدجامعهٔ بین المللی قبل ازفروپاشی مجسمه ها بارها به طالبان هشدارمی داد ولی هیچ یک از این هشدارها کارگر نیفتید.

باستانشناسان می گویند که نه تنها آثار عتیقه وتاریخی افغانستان تباه شده بلکه متخصصان ، نقاشان مصوران و هنرمندان نیز به خارج فرار داده شده اند.

بیشتر آثار باستانی به بازار های پاکستان انتقال واز آنجا به غرب قاچاق گردیده است.

یونسکو، ادارهٔ فرهنگی سازمان ملل خواهان حفظ آثار تاریخی افغانستان درسراسر جهان شده است.

رئیس یونسکو می گوید که آثار باید دروقت مناسب آن دوباره به موزیم کابل برگردانده شود زیرا آثار مذکور مختص به افغانستان بوده . کشور ها حق نگهداشت دایمی آنها را ندارند.

موحدزادهٔ مامور سابقه دار موزیم کابل که در ترمیم قطعات شکسته مجسمه ها مهارت خاصی دارد می گوید که تعداد زیاد متخصصین وماهرینی وجود دارند که قادر به رونق بخشیدن موزیم هستند مشروط برآنکه زمینه برای فعالیت آنان واسترداد آثار فراهم گردد.

اوبا ابراز تأسف می گوید که مجسمه ها وسایر آثار عتیق، وتاریخی بازسازی واحیا شده می تواند اما افغانها از اهمیت تاریخی آن محروم خواهند بود و ما برای بدست آوردن تاریخ وفرهنگ از دست رفته خویش هیچگاهی موفق نخواهیم شد.

فهرست قطعات شکسته وریخته موزیم ترتیب شده وباز سازی موزیم به تلاش های پیگیر وخستگی ناپذیر ضرورت دارد.

باستان شناسان جداً مطالبه دارند که نه تنها مجسمه های بزرگ وتاریخی بودا دربامیان دوباره احیا شده بلکه تمامی آثار تاریخی به افغانستان سپرده شود.

آی خانم درشمال افغانستان منطقهٔ مهم وتاریخی ای است که قدامت آن به چندین سال قبل از میلاد مسیح میرسد. این شهر به اثر حفریات غیر قانونی به ویرانه مبدل شده است. افراد وگروه ها به امید دریافت آثار تاریخی وگرانبها درآن حفریات خود سرانه نموده اند.

درآی خانم وطلاتپه، مقبره های قدیمی که بیانگر ادوار مختلف سلاطین وپاد شاهان است، هنوز هم وجود داشته وحفریات به همین امید ادامه دارد.

در قدیم الایام رواج بودکه شهزاده ها وشاهد خت ها باوسایل زرهی وجواهرات دفن می شدند، مقبره های متعددی که کشف شده حاوی همین واقعیت بوده اند.

آی خانم، طلاتپه وسایر ساحات تاریخی شمال کشور درزمان تجاوز نظامی اتحاد شوروی ، حفرشده وبسا سرمایه های فرهنگی وتاریخی به تاراج رفته است.

قدامت آثاری که از آی خانم بدست آمده به هزاران سال قبل می رسد.

وزارت اطلاعات وکلتور از فرهنگیان افغان مقیم خارج مطالبه کرده که بکشور برگشته ودر رونق دادن فرهنگ وکلتور خویش سهم فعال بگیرند.

مبصران سیاسی می گویند که متخصصان، فرهنگیان ودانشمندان افغان از عودت به کشور خویش مطمئن نبوده وحاضر به برگشت عاجل نیستند.

ممکن است که آثار تاریخی وفرهنگی افغانستان درآینده احیا شود ولی تلافی وجبران ماهیت تاریخی وفرهنگی آن محال وناممکن خواهد بود.

شاعر څوک دی؟او...

هغه دخپلې تولنې دوګړو ډیر امانتونه له ځان سره په خپله سینه کې پټ ساتلي وي اوبیا ئې په ښه اوشاعرانه اندازکې را ښکاره کوي ظلم ته که هره نامه ورکړی شي ظلم وي له ظلم نه ظالم هم کرکه کوي اوظالم که ظلم کوي نو هغه ته خپل ظلم ، ظلم نه ښکاري بلکې هغه په دې عقیده وي چې ځه دي ، کوي هغه سم دي ؟

خودغه« ظلم » چې کله شاعر په شعري ژبه اوشاعرانه انداز بیانوي نو مظلوم ته پرې روحي تسکین اوقلبي اطمینان حاصل شي کله چې دغه عمل شاعر لکه دیو تکړه انځور ګراو سنګ تراش دخپل هنر په ذریعه ښکلې کړي اوبیائې خپلې تولنې ته وړاندې کړي نو هر څوک غواړي چې دشاعر له اړخه ولس ته بیرته ورکړل شوی امانت دزړه په تل کې وساتي خو افسوس چې تولنه او جامعه کې ددومره اهم رول او کردار لوبولو باوجود هم نن زمونږ دتولنې شاعر ته هغه مقام حاصل دی چې په ذکر ئې سړی خفه شي او راوړل ئې مناسب نه ګنم خودا هرچاته معلومه ده چې نن زمونږ په لراوبر پښتنې تولنې کې چې یو شاعر خپل تعارف چې په هره حواله کوي هغه پرې نادم نه دی خو چې کله وائي چې زه شاعریم نو په دې تکنې کیږي داد شاعر غلطي ده که دتولنې او خلکو ؟ دلته دوه خبرې زمونږ مخې ته ودریږي:

یو داچې یازمونږ دتولنې شاعرادیب خپل مسولیت اورسالت څنګه چې لازم دی هغسې په سمه اوصحیح توګه نه تر سره کوي ؟

اویازمونږ دتولنې وګړي لا دسترې نا پوهې په تیارو کې پراته دي؟! نو؛دافیصله اوپریکړه لوستونکو ته پریږدم.

له څلورو، دری یاران ورک شوی اعتبار...

شو.

خلکو شیبې شمارلې اولارې څارلې چې نن وي که سبا خو چې له غمه خلاص شو، ریښتیا هم هغه روان حالت تریوه حده بدل شو، مؤقتي سمون لیدل کیده خو خلکو لکه دماشومانو په څیر بیړه درلوده چې :« توتان دی ورته له وخته مخکې پاخه شي » اوژر ترژره دې دراتلونکي حالت خواږه وڅکي داڅکه چې ترخو ئې دکومې خوند بدل کړی وو، بدلوحالاتو ورته هرڅه بدل، بدل ښوول. یو ی یې په ډیرو برخو خیټه واچوله دمجلس یاران یې بې برخې کړل او دا نوې بدلونونه یې نوی پرمختګونه بلل که څه هم څلورو خراوو پخپل منځ کې دوروری ښه ویش وکړ خو ځیر کی اوچټکي په کې وه . داسې بریښیدل چې نیتونه سره ښه نه وه، په ویش کې دسکه اوناسکه سلوک وشو، خوار کیو په کې په لږ څه هم قناعت درلود خو مشرانو دووئې په کنایه کنایه کې یوبل په غوږ وهل ،هریو ځان ته ځان ویل، که به دیوبل پام نه ؤ نو غابښونه به ئې هم سره چیچل.

بله ورځ بیا دواک دویش سیالې پیل شوه، په سیالې کې دری خواوو « پخپلو رنګونو کې کوټونه وخوړل» دسیالې له ډګر نه په عمل کې ناهیلې پاتې شول، هسې لیری شول چې دچاخبره هډوئې پته نه لګیده چې دوی څه شول یو ځل بیا ئې دلته اوهلته سرونه راپورته کړل خود تیر بری خبروته یې هم چا غوږ نه کینبود، زړونه یې تنګ شول بیا ئې له هر چاسره دزړه خواله پیل کړل چې همدا مونږ وواو همدا مونږ ،یو چې داموو کړل، هغه موو کړل .... خودادې اوس له مونږ سره داسې څه وشول چې اټکل یې هم نه کیده. بیائې ولسونو ته مخه وکړه خو هغوی هم ورته څه سر ،ونه ښوراوه او ورته یې وویل چې:

«ازموده را باز ازمودن خطا است».

په مشورو پسې شول، له خلکوئې بلنې پیل کړې، بیائې نرمې اوګرمې وعدې ورکولو ته لاس واچاوه، خو ځای یې نه درلود ،هغوی خام شوي وو، ولسونو دتیر خپلمنځې دوستانه ویش مثالونه نه وه هیر کړي هغوی هم دانحصار غړي وو، هرچا به ورته ویل چې تاسې خو هماغه یاست چې ویل به مو «ځانه خپله ځانه» ، هماغه وې چې :«په پچه ودریدې اوکشمیر مو کټو» ،اوس وخت تیر شوی ،له تیروخت نه پوهان ګټه اخلي، تاسې نور ځانونه مه کړوئ، نور مو څوک په خوله نه کوي،تاسې له خپلو دوستانو ګیله وکړئ،ولس درسره بد نه دی کړي ولس تاسې تپلی څلور ومنلی ځی« خود کرده رادوا نیست» تاسې ټولو ته زمونږ مشوره داده چې اوس هم په خود شي. ځانونه وپیژنئ ، مونږ پوهیږو چې په تاسې داسې ټوکه وشوه چې:

« له څلورو دری یاران ورک شوی ،اعتبار نلری».

فرصت را باید... مغتنم

را رانباید به مفهوم مقاومت وستیز تعبیر کرد. عدم توافق با منافع امریکا (یکه تاز میدانهای هموار قرن بیست ویکم) درشرایطی که زور گویان وزور داران دیگر سر تعظیم نهاده ویا مهر خاموشی برلب حک کرده اند ویا هم با استفاده از آستین های ما دستان غرض آلود شانرا به حرکت می آورند. به معنی برداشتن ما از نقشه سیاسی جهان خواهد بود. ما که حدود دودهه ونیم قربانی وخون داده وبه آتش کشیده یا کشانیده شده ایم وسر سوزنی بعنوان زیربناهای اقتصادی دردست نداریم وهمین اکنون از سر کار تارعیت به جیره خوار مبدل شده ایم نباید بیش از این اجازه دهیم که منافع ملی مان فدای هوا وهوس های رهبران وسالاران چند که ما را به بهانه های گونه گون به جان هم انداخته وباخون ما باز ارداد وگرفت ورقابت های سیاسی نظامی شانرا گرم نگهداشته وصرف وصرف به اندوخته ها ومنافع شخصی خود شان می اندیشند ، گردد.

منافع ملی وخواست ونیاز عصر از ما منحیث او لادو یک کشورواحد (افغانستان) می طلبد تابا فروگذاشتن جنگ افزار وجنگ افروزهمدیگر را برادر وار درآغوش کشیده وبخاطر تعالی ورفاه کشورومردم مان راه ها وطرق مشروع استفاده از فرصت مغتنم را بیابیم وبتوانیم با استفاده از

دکار اهل ته دکار په...

اوله منطق څخه په لیری استدلال سره خپل عالم اوپوه وګړي مخ ته کړو څه پروا لري چې که هغه ځوان هم وي یا سپین ږیری او مشر.

دکار داهل معیار علم، پوهه، تقوی ،له دین اووطن سره مینه اودخپلو بې وزله جګړې ځپلو ولسونو سره په بې پرې توګه دمرستې احساس دی. که خدای مکړه زمونږ پوهان دناپوهې دوخت پر میراثونو اوناروغیو اخته وي هغه ته ځان ، خپلوان ،خپله ډله، خپله سیمه ،دخپل مذهب اوژبې خاوندان تر هرڅه اونورو هیوادوالو لوړوی نودغه راز بې عمله عالم کسان !؟ دکار اهل نه دی ،هغوی ددې ویر ژلې تولنې په درد ، نه خوری هغوی اصلاً زمونږ دتولنې پر ټپونو مالګې دوړوي.

خو مونږ دافغانستان داسلامي انتقالي دولت مشر تابه ته په پوره اخلاص د« کار اهل کارته ، سپارلو » مشوره ورکوو په دې کارکې یې بري هم غواړو اوله خپلو هیوادوالو هم هیله لرو چې دامتیاز غوښتلو له پاره له ځانه دلایل ونه تراشي ، که څوک په نیمګړو دلایلو امتیازونه ترلاسه کول غواړي هغوی به دخدای«ج» اودې تولنې په وړاندې خسرالدنیا والاخره وي ، په تولنه کې به دنا اهلی له امله رسوا او په اخرت کې به په شدید عذاب اخته وي.

ACKU

ابتلای شش هزار نفربه کولرا، تنهادریك شهر نشان دهنده وضعیت بسیار بد صحت درکشور ست

الپتگین

درمیانهٔ هفته‌انتشار گزارش مشاهدهٔ شش‌هزار واقعهٔ کولرا درکابل غیر منتظره وبسیار ناگوار آمد. حالااگر کابل را از نگاه عرضهٔ خدمات‌صحی درمقایسه با سایر ولایات حداقل دروضع نسبی بهتری قراردهیم ، عمق فاجعه را دردیگرنقاط کشور که کمترین دست‌رسی به‌خدمات صحی دارند ویا هیچ ندارند ؛می توان حدس زد.

واقعیت‌همین است که‌وضع صحت در کشور بحرانی‌است. جنگ‌زیربنا های صحی را شدیداً خساره‌مند وتخریب کرده‌است وضعیت بد حفظ‌الصحه، کمبودواکثراً نبود آب آشامیدنی‌صحی، قلت موادغذایی، تغذی بسیار پا یین، آسیب پذیری زیاد ناشی از مصایب طبیعی ، کمتر دسترسی مردم‌به خدمات‌صحی وکمترآگاهی دررعایت‌مسایل اولیه‌صحی، نشان دهنده سطح پایین صحت درکشور ست.

آخرین و تازه ترین گزارش سازمان‌صحی جهان WHOدرمورد صحت خیلی ناگوار وتکان‌دهنده است: حدود یک از چار کودک قبل‌از رسیدن به‌سن پنج ، اکثراً از اثر اسهال ، سینه‌بغل، چیچک ودیگر امراض‌استیلایی تلف می‌شوند. مزید براین رقم تخمینی شانزده‌هزار زن از اثر عوامل مربوط به حامله گی، حدود چارده هزار و ششصد نوجوان از توبرکلوز می‌میرند، دوتاسه ملیون نفر از مرض ملاریا ، رقم تقریبی دوصد هفتاد هزاراز لشمانیا فعال رنج می‌برند. وشیوع کولرا ، محرقه، چیچک، مننجیت، ملاریا و تب خوناق‌هزاران نفر را همه‌ساله از بین می‌برد. تخمین زده شده‌است که‌سی تا پنجاه فیصد اتباع کشور از فشار روانی بامعیار های متفاوت‌رنج می برند وحدود چاردرصد معیوب گردیده‌اند.

خدمات کنونی صحی هم اکنون نقاط‌محدودی‌ازافغانستان را می پوشاند. صرفاً سی وپنج فیصد ولسوالی ها ، خدمات، مثمر صحی عرضه‌می‌کنند وفقط هژده فیصد ولسوالی ها دارای خدمات باز توانی اند. حتی درولسوالی هاییکه خدمات صحی عرضه میشود ، صرفاً قسمتی از نیازمندی های صحی را برآورده‌می کند. باوجود حدود پنجصدو پنجاه‌و شش مرکز معافیت‌بخشی در دوصدو شصت‌وشش ولسوالی ، رقم مجموعی پوشش معافیت بخشی ، صرفاً سی‌فیصد است. شیوع‌سو تغذی مزمن (۴۵-۵۹فیصد) سوتغذی حاد(۶ تا۱۲ فیصد) رقم بالای‌مرگ ومیر کودکان (۱۶۵درفی هزار ولادت) رقم‌بالای‌وفیات زیرسن پنج (۲۵۷ درفی‌هزار) ورقم مرگ مادران درجریان بارداری وولادت (۱۷۰۰ درصدهزار) میرسد.

وضعیت اسفبار کنونی صحت درافغانستان‌فعالیت پیگیر وتوجه جدی‌حکومت‌وجامعه جهانی را می‌طلبد که‌باید این انسانی‌ترین‌مسأله را درسرخط وظایف ودستور روز خویش قرار دهند. سرمایه گذاری دربخش صحت، سرمایه‌گذاری درصلح وشگوفایی افغانستان است ، چنانیکه سازمان صحی جهان معتقداست‌موفقیت درکارباز سازی واحیای مجدد افغانستان با نجات‌حیات‌وبهبود بخشی صحت، پیمانه خواهد شد.

مردم چی می گویند!

میگویند:

سالاران‌حاکم برمزارشریف بخاطر خاموش نگهداشتن دهان قوماندانان‌مربوط وهم به‌پاس همچشمی هاورقابت های‌شان آن شهررابه‌شصت‌وچار حوزه امنیتی تقسیم کرده اند که‌باوجود فعالیت شبا روزی‌این حوزه های‌شصت وچار گانه‌امنیت درآن شهر تأمین نبوده‌وکسی که‌پسریادختر زیبا روی‌ویاهم پول اضافه‌از مصارف شباروزی داشته‌باشد نمی تواند مصؤون بماند.

میگویند:

بعداز برچیدن گلیم طالبان ومحدود ساختن فعالیت های سازمان القاعده درافغانستان‌نیروهای بین‌المللی به‌رهبری امریکا درپی تطبیق نقشهٔ تقسیم افغانستان به چار ایالت یا فدریشن وشایدهم‌کشورهای‌مستقل برآمده ومی‌خواهند تجربه یوگوسلاویا را درافغانستان پیاده‌کنند ، فعلاً کارروی‌طرح تشکیلات نظامی مستقل وجدا ازمرکز درمناطق شمال، جنوب غرب و جنوب کشورراه‌انداخته شده‌و سالارانی هم‌وظیفه گرفته اند که‌با راه اندازی کودتا هایا جهش های‌نظامی دراین مناطق مخالفین شانرا سرکوب یافراری‌سازند.

میگویند:

نرخ‌سلاح‌وتریاک به‌گونه‌غیرمترقبه درولایات‌مشرقی بخصوص ولایت ننگرهار نزول‌نموده‌است، باورود مقادیر زیاد اسلحه سبک‌به این ولایت قیمت یک میل کلاشینکوف به سه تا چار هزار کلدار رسیده وهمچنان قیمت یک‌کیلو تریاک که‌قبلاً به پنجاه هزار کلدار سرزده بود اکنون به‌هفده هزار کلدار نزول کرده‌است ، گفته می‌شود که‌علت آن‌سرازیرشدن دوباره‌مواد ضبط شده‌از بازار غنی خیل به‌بازار است .

میگویند:

باوجو دتعهدات‌بار بار مراجع وکشورهای جهان درامر باز سازی افغانستان تااکنون‌قدم‌عملی‌ای‌دراین راستا برداشته نشده است وکشورها و مراجع بین‌المللی باوعده های‌امروز و فردای شان انتظار عملیات« تصفیه» را می کشند، گفته‌می‌شود این‌عملیات که بازهم خونین وهستی‌سوزخواهد بود به‌اشتراک مستقیم نیرو های‌امریکا یی‌ومتحدین آن‌انجام‌خواهد شد.

میگویند:

قطع جنگلات افغانستان وانتقال آن‌به کشورهای خارجی همچنان وبیدریغ ادامه‌دارد که‌مفاد خالص آن‌از درک فروش، انتقال ، مالیه ومحصول گمرکی به‌جیب عده یی‌انگشت شماری‌از تفنگداران‌می‌ریزد که شامل حکام مناطق ویاشرکای آنان میباشند، جنگلات‌ولایت کنرها یکی از قربانیان‌این‌بیداد جاری برمنابع طبیعی وبیت‌المال افغانستان است.

خسرومحیا

له څلورو، دری یاران ورک شوی اعتبار نلری

دڅاور ارغی لیکنه

وائی چی په یوه سیمه کی حالات ډیر تاوجن وو، هرچا ورڅخه ډیره اندیښنه درلوده، خواندیښنو هم پخپل‌وار خپلمنځی توپیرونه‌لرل ، روان بهیرهم داسی ؤ چی چاپه‌کی داندیښنو څرګندونه‌هم نه شوه کولای ، هغه‌هم ځکه چی هلته واکمن ټولګی داسی ؤ چی لومړی به‌یی که داندیښنی والا او ناراض سړی ومونده هغه ته‌به‌نی دنورو په مخکی داسی جزاورکړه چی بل چا به‌بیا له‌ځان سره هم داندیښنی داظهار زړه نه‌شوای کولی.

شپی‌ورځی تیریدی ؛ څه‌ښه وائی : « چی په‌تنګ شی نو په جنګ شی » دهمدی‌سیمی څلور خواوو سره‌غوړونه نږدی کړل، دی څلورو خواوو څلورو صفتونه‌درلودل، اولی خوا یی دمشری اومحبوبیت دعوه کوله، دوهمی یی په‌خپلو متهو حساب کاوه، دریمی نی ویل چی داتولنه مذهبی ده، زه خوهرو مرو په‌کی ځای لرم اوڅلورمه چی یوڅه نوکی وه دسیاست‌خبری یی درلودی ؛ خوهری یوی ځان بریالی اوګټیالی باله.

روان‌حالات سختیدل اوترخیدل ، ناڅا پی ددغو څلورو خواوو څخه دوونی سره یو په‌بل ځان پوه کړه څه خپلمنځی ویش یی وکړ اوبیا خبره داشوه چی‌دوهمه او دریمه هم‌ورنږدی شوی . له‌څوځله راشه درشه وروسته یی غوره وګڼله چی ځان‌ځانی ګټه نلری، ښه‌به‌وی‌چی ګډه ناسته پاڅه‌ولرو، په اتفاق الله خوشالیږی، ستونزی اواریږی، یووالی تأمینیږی او ولسونه پری خوښیږی؛ نو همدا وه چی سره‌را غونډی شوی ، خبری شوی ، فیصلی شوی او په‌دی یوه خوله شوی‌چی دا شوه زموږ پریکړه اوداهم دهر یوه‌برخه....

خدای کول‌چی‌دسیمی خلک‌خبر شول ، خوښ شول اوهیله من‌شول چی‌دادی اوس نو په‌لاره‌سم شوو ، نور نو څوک زموږ مخه نشی ډب کولی. مبارکی شوی ، آوازی شوی دهری‌ډلی سړی به‌ویاړ کاوه، نورو ته‌به نی داسی ښووله چی همدا موږ وو چی‌شخړه مواواره کړه، اتفاق موراووست ، موږ چی‌څه وایو اوڅه کوو هغه‌په موږ پوری‌اړه لری. دسیمی، وګړو چی دروانی شخړی په‌اوارولو کی څومره خواری ګاللی‌وه په‌دی قناعت‌وکړ چی خیردی، همداتاسی پوه‌شه اوهمدا واک مو؛ خوچی‌موږ له‌دی رنځه خلاص

(۷مخ)

In This Issue

1. All irresponsible armed groups declared illegal Page.1
2. Thousand of people participate in Haji Qadir's ...Page.1
3. Independent army going to establish Page.1
4. Our struggle will continue for along time Page.1
5. Criticism of USA policy inside Afghanistan... Page.1
6. Giving work for work adequate people Page.2
7. Shouldn't lose the opportunity. Page.2
8. Afghanistan Current situation and necessity ...Page.2
9. If it is on me today it me be on you tomorrow. Page.3
10. We ought to be conforming to new government.Page.3
11. The method of restoration of security. Page.4
12. Work with the trouble and difficult makers Page.4
13. Expectation from leaders of Jalalabad Moj... Page.4
14. Poem and culture... Page.5
15. Treatment of the paralysis society. Page.6
16. Views and recommendation one of our.. Page.6
17.back round of Afghanistan policy Page.6
18. Suffering of 6000 persons to Cholera shows the.Page.8
19. What do people say...? Page.8
20. A satire ... Page.8

ERADA: Weekly Independent Fublication
Publisher: Afghan Media Resource Center
Fourder: Haji Sayed Daud
Chief E'litor: Atiqullah Pazhwak
Assistant: Mia Gul Arwal Editor: Zuhoor Afghan
Add: House # 2. Canal Bank Road
U.P.O. Box 909 University Town
Peshawar - Pakistan
Tel: (92-91) 854145 Fax: 841785
E-mail Add: amrc@brain.net.pk
Subscription in USA, Europe & Australia C. US$
Region 1 Countries: 30. US. $ Pakista Rs. 200
AC. USD AC/ No. 01801406 & AC/ Rs. No. 01007039.
Bank Al-Falah Ltd. 6-B. Islamia Road. Peshawar Cantt.
You can remit your donations to the above account No.

اراده
دمقالوپه‌انتخاب کی واکمنه ده. هره مقاله دلیکوال دنظر څرګندونه کوی رارسیدلی‌مقالی بیرته نه ورکول کیږی دګډون کلنی بیه:
په‌امریکا کی، اروپا او استرالیا کی: ۶۰ امریکایی‌ډالر.
دسیمی په هیوادونو کی ۳۰ امریکا یی‌ډالر
په‌افغانستان کی: ۲۰۰۰۰۰ افغانی
په پاکستان کی : ۲۰۰ کلداری
دشپږمیاشتو لپاره نیمه بیه دپوستی لګښت د اداری په غاړه ده.
دیوی ګڼی‌بیه : ۳ روپی
A/C USS 01 801406
الفلاح‌بانک ۶ ب‌اسلامیه روډ پیښور
دلاس ته‌راوړلو ځایونه دپیښور ټول اخبار پلورنځی